

TAKLIMAT TATACARA PENGGUNAAN RAPID TEST KIT SIFILIS DAN RETEN YANG BERKAITAN DENGAN PENYAKIT STI SECARA MAYA (VIRTUAL)

19 Februari 2023 (Ahad)

*Unit HIV/STI/Hepatitis C,
Bahagian Kesihatan Awam,
Jabatan Kesihatan Negeri Johor*

OBJEKTIF

Untuk memberi Latihan kepada pegawai pelaksana mengenai tatacara penggunaan rapid test kit Sifilis dan pemurnian reten berkaitan Sifilis yang melibatkan beberapa klinik kesihatan terpilih di negeri Johor

Edaran klinik kesihatan yang terlibat adalah :

BIL	PKD	NAMA KLINK KESIHATAN	JUMLAH KOTAK (40 pcs/BOX)
1)	JOHOR BAHRU	KK MAHMOODIAH	10
		KKIA JOHOR BAHRU	7
		KK SULTAN ISMAIL	7
		KK MASAI	3
		KK ULU TIRAM	3
		KK TAMPOI	2
		KK KEMPAS	2
		KK TAMAN UNIVERSITI	2
2)	BATU PAHAT	KK BATU PAHAT	10
		KK PARIT RAJA	5
3)	MUAR	KK MAHARANI	7
		KK BAKRI	3
		KK BUKIT PASIR	3
4)	KLUANG	KK JALAN MENGKIBOL	7
5)	KULAI	KK KULAI BESAR	2
		KK KULAI	2
6)	SEGAMAT	KK SEGAMAT	2
		KK BANDAR IOI	5
7)	PONTIAN	KK PONTIAN	3
		KK BENUT	2
		KK PEKAN NENAS	2
8)	MERSING	KK MERSING KANAN	2
9)	KOTA TINGGI	KK BANDAR TENGGARA	2
		KKIA KOTA TINGGI	3
		KK BANDAR MAS	2
10)	TANGKAK	KK SUNGAI MATI	2

Bekalan ujian rapid test kit sifilis ini adalah bertujuan untuk memastikan pesakit yang mempunyai penyakit Sifilis diberi perawatan yang effisyen dan sempurna di lapangan.

Dengan ini ia dapat mengurangkan masa menunggu keputusan sampel ujian pengesahan.

Pengurusan Penggunaan Rapid Test Kit Syphilis

Anggota kesihatan yang bertanggungjawab dalam penggunaan Rapid Test Kit Syphilis

- Memandangkan Rapid Test Kit Syphilis ini menggunakan pendekatan secara Point of Care Test (POCT)
- Maka perjawatan selain juruteknologi makmal sahaja yang layak untuk menggunakan peralatan ini.
- Adalah dicadangkan agar semua klinik kesihatan mengenalpasti paramedik di fasiliti masing masing untuk bertanggungjawab dalam perlaksanaan penggunaannya.
- Paramedik yang terpilih juga akan diberikan latihan oleh pihak Jabatan Kesihatan Negeri Johor.
- Hanya pegawai yang telah dilatih sahaja yang layak menjalankan ujian ini di Klinik Kesihatan.

Pemantauan penggunaan Rapid Test Kit Syphilis

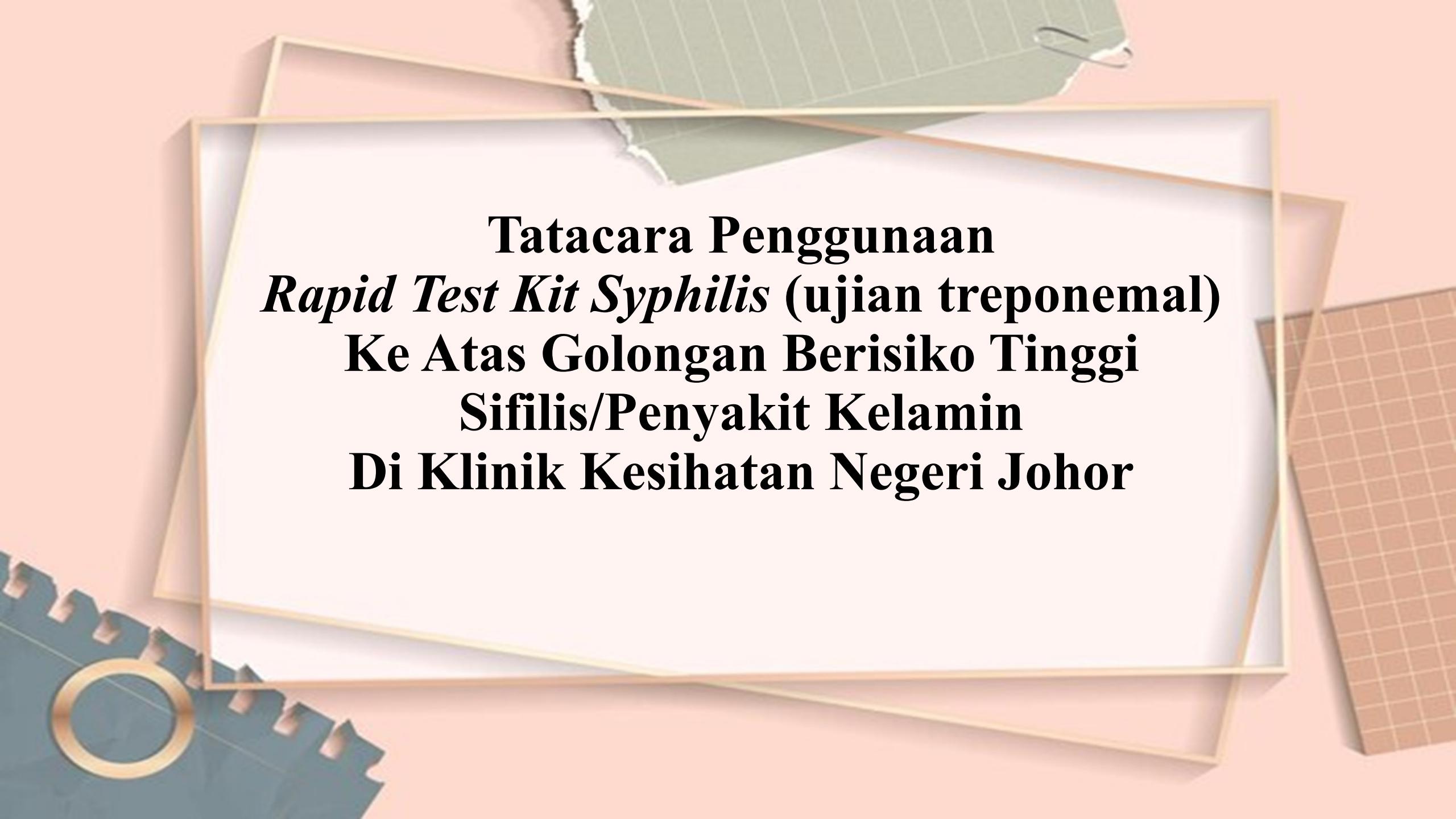
- Bagi reten penggunaan pula, semua klien yang telah menjalani ujian Rapid Test Kit Syphilis ini, hendaklah didaftarkan dalam linelisting Sexual Transmitted Infections (STI) .
- Linelisting ini boleh didapati secara soft copy di laman sesawang:
<http://elearningjknj.moh.gov.my/course/view.php?id=35>
ataupun melalui QR code berikut.
- Linelisting ini hendaklah diberikan secara soft copy secara bulanan sebelum 5hb bulan berikutnya melalui email kepada hivjknj@moh.gov.my
- Sebarang permasahan berkaitan reten pemantauan ini boleh hubungi :
Encik Taufiq Yazidreza Bin Hidayat
Penolong Pegawai Perubatan U32,
Unit HIV/STI/Hepatitis C
Bahagian Kesihatan Awam,Jabatan Kesihatan Negeri Johor

Pemantauan penggunaan Rapid Test Kit Syphilis

Pemantauan penyimpanan stok *Rapid Test Kit Syphilis*

- Pemantauan penyimpanan stok Rapid Test Kit Syphilis ini adalah dibawah Pakar Perubatan Keluarga dengan kerjasama Ketua Juruteknologi Makmal Klinik Kesihatan yang terlibat.
- Permohonan stok tambahan – Hubungi Unit HIV/STI/Hepatitis C, KA, JKNJ (PPP Taufiq Yazidreza Bin Hidayat di talian 07-2352205 / 017-771 3726 (whatsapp))
- Permohonan hendaklah dibuat melalui JTMP Daerah dengan menggunakan borang inden selaras dengan tatacara pengurusan stok.

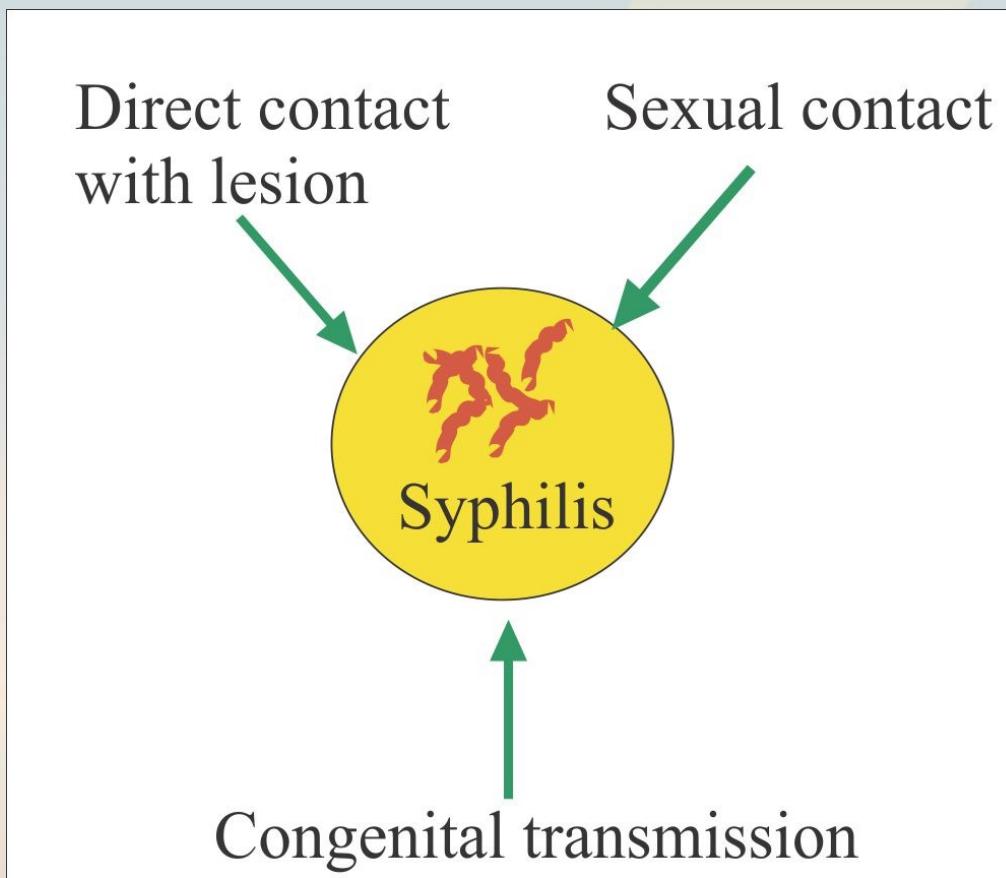

Tatacara Penggunaan
Rapid Test Kit Syphilis (ujian treponemal)
Ke Atas Golongan Berisiko Tinggi
Sifilis/Penyakit Kelamin
Di Klinik Kesihatan Negeri Johor

Algoryhtm penggunaan Rapid Test Kit Syphilis

- Tatacara penggunaan Rapid Test Kit Syphilis tertakluk kepada algoryhtm yang ditetapkan iaitu hanya digunakan untuk kumpulan berisiko tinggi sahaja
- Seperti yang dinyatakan dalam :
  - a) Malaysia Guidelines In The Treatment Of Sexually Transmitted Infections, Fourth Edition 2015, Kementerian Kesihatan Malaysia
  - b) Surat Pekeliling Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia Bil 10/2021: Pelaksanaan Pengukuhan Program Pencegahan Jangkitan HIV dan Sifilis dari Ibu ke Anak (no rujukan KKM-600-1/2/3 (17) Jld 2 bertarikh 28 Jun 2021)
  - c) Surat edaran bertarikh 20 Jun 2021 nombor rujukan JKNJ(K) 30(4)/156 Jld 5(31) bertajuk Meningkatkan Pengesanan Awal Penyakit HIV Dan Sifilis Di Kalangan Ibu Hamil Yang Berisiko Tinggi Di Negeri Johor (Lampiran D).

Konsep Jangkitan penyakit Sifilis

Penggunaan Rapid Test Kit Syphilis (ujian treponemal) yang dibekalkan ini hendaklah digunakan bagi kes dan situasi berikut:

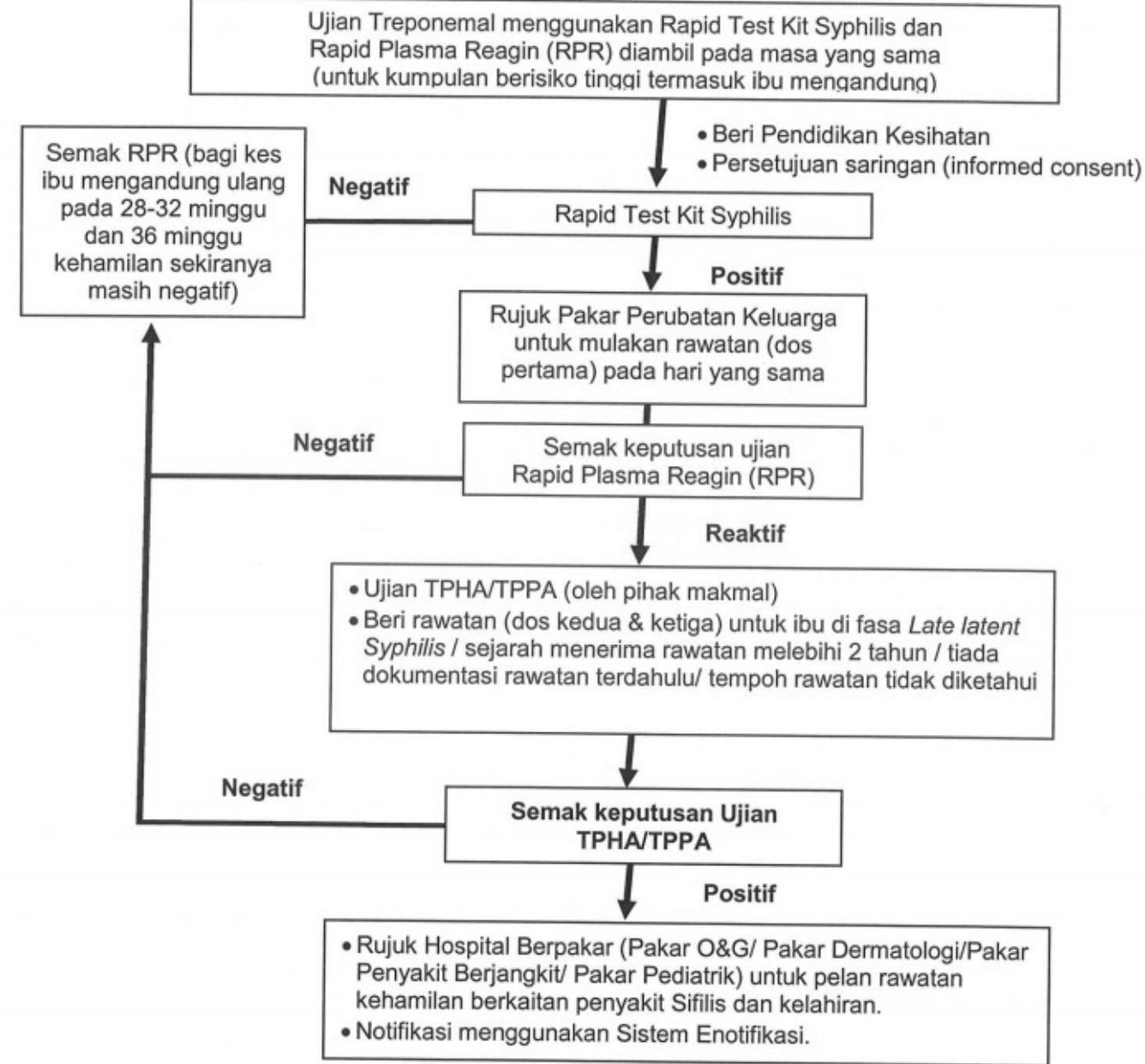
a) Ibu hamil yang berisiko tinggi iaitu:

- 1) Kehamilan remaja
- 2) Ibu hamil tunggal
- 3) Ibu hamil yang mempunyai pasangan tetapi tidak daftarkan pernikahan
- 4) Ibu hamil yang bernikah lebih dari 1 kali
- 5) Ibu hamil yang pernah bercerai dan kemudian bernikah semula dengan pasangan yang sama atau berlainan selepas bercerai dalam tempoh yang lama.
- 6) Ibu hamil yang tinggal atau datang daripada kawasan pedalaman / orang asli
- 7) Ibu hamil yang mempunyai sosioekonomi tidak stabil/rendah
- 8) Ibu hamil atau pasangannya merupakan warganegara asing atau pendatang tanpa izin
- 9) Ibu hamil yang salah seorang pasangan bekerja jarak jauh.
- 10) Pasangan yang sering bekerja di luar dalam tempoh lama.
- 11) Pasangan kepada ibu hamil tersebut mempunyai pasangan/isteri lebih dari seorang.
- 12) Mempunyai hubungan kelamin lebih dari satu pasangan.
- 13) Ibu hamil yang mempuat hubungan kelamin tanpa sebarang alat pencegahan kehamilan tanpa nikah atau dengan berbilang pasangan.
- 14) Ibu hamil yang pernah mendapatkan rawatan sebarang jenis penyakit kelamin
- 15) Ibu hamil yang merupakan pekerja seks
- 16) Mempunyai sejarah kehamilan stillbirth / keguguran (miscarriage) walaupun sekali.
- 17) Mempunyai sejarah kehamilan yang tidak didaftarkan (un-booked / unscreened)
- 18) Ibu hamil atau pasangannya mempunyai sejarah atau masih minum arak/ mengambil sebarang bentuk dadah / klien methadone/ disahkan HIV atau sebarang penyakit kelamin.

- b) “**Late booker**” iaitu ibu mengandung yang hadir pada trimester kedua atau ketiga (≥ 28 minggu)
- c) “**Hard to reach population**” contohnya Orang Asli, pesakit yang tinggi risiko untuk keciciran lawatan (default)
- d) **kes berisiko tinggi/key population** dari kumpulan men sex with men, Transgender, pekerja seks dan Klien berkongsi jarum suntikan.

Nota: pihak KK diminta untuk ‘print out senarai ini dan dipaparkan di ruang rawatan/ pengambilan darah bagi peringatan staf dari masa ke semasa.

Algoryhtm penggunaan Rapid Test Kit Syphilis

- Melalui strategi ini,kumpulan berisiko tinggi terutama ibu mengandung yang hadir semasa lawatan antenatal kali pertama disaring menggunakan Rapid Test Kit Syphilis (ujian treponemal). Pada masa yang sama, sampel darah juga diambil untuk ujian RPR (Rapid Plasma Reagin).
- Jika keputusan **ujian Rapid Test Kit Syphilis (ujian treponemal) adalah positif**, pesakit tersebut atau ibu mengandung tersebut perlu dirujuk kepada Pakar Perubatan Keluarga untuk dimulakan rawatan (dos pertama) pada hari yang sama. Rujukan juga boleh dilakukan melalui konsultasi panggilan telefon jika berada di kawasan pendalam.
- Jika keputusan **ujian Rapid Test Kit Syphilis (ujian treponemal) adalah negatif**, ujian perlu diulang pada minggu ke 28 hingga 32 dan pada 36 minggu kehamilan bagi ibu yang berisiko sekiranya masih negative.
- Manakala, bagi ibu yang hadir lewat (late booker) pada trimester ketiga (≥ 28 minggu) perlu diulang ujian selepas satu bulan. Ini bagi menjamin sekiranya ibu didapati positif Sifilis, maka rawatan lengkap masih sempat diberikan sekurang-kurangnya 30 hari sebelum ibu melahirkan anak.

- Setelah keputusan RPR diperolehi, ibu yang didapati positif ujian Rapid Test Kit Syphilis (ujian treponemal) dan reaktif ujian RPR boleh dipertimbangkan untuk rawatan dos kedua dan ketiga terutamanya bagi ibu yang dikategorikan sebagai late latent syphilis/ sejarah rawatan yang telah melebihi dua tahun/ tidak mempunyai dokumentasi rawatan yang terdahulu/ tempoh rawatan tidak diketahui
- Sampel darah yang sama disyorkan dihantar untuk ujian pengesahan TPHA/TPPA kepada pihak makmal di hospital.

Nota:

Sekiranya keputusan ujian RTK Syphilis dan RPR yang dilakukan di klinik kesihatan meragukan terutama di kalangan kumpulan berisiko tinggi, pihak KK hendaklah menghantar satu sampel RPR ke hospital untuk verifikasi. Ini adalah kerana wujud keadaan dunamakan ‘prozone phenomenon’ dan false negative’

Dokumentasi penggunaan ujian RTK Syphilis:

- Hasil ujian RTK Syphilis yang dijalankan perlu dilaporkan sebagai POSITIVE atau NEGATIVE
- Setiap ujian RTK Syphilis yang dijalankan WAJIB didokumenkan dengan lengkap maklumat berikut di dalam kad rawatan pesakit/kad antental:
  - tarikh ujian
  - keputusan ujian : positif atau negative
  - batch atau nombor lot
  - jenama RTK
  - Pegawai yang menjalankan ujian

Nota:

Digalakkan pihak klinik kesihatan membuat cop masing-masing untuk melancarkan pengurusan di lapangan

Pihak KK hendaklah melaporkan segera melalui whatsapp/email kepada KPPK Unit HIV/STI/Hepatitis C JKN Johor dengan segera sekiranya terdapat masalah/false positive-negative pada RTK yang digunakan.

Keperluan Notifikasi Bagi penyakit Syphilis

Hak Cipta Tempellhara © 2011 Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM)

KEPERLUAN BAGI SISTEM ENOTIFIKASI

- Perlu pastikan **PEGAWAI BERTANGGUNGJAWAB** yang boleh memasukkan maklumat dalam Sistem Enotifikasi.
- WAJIB patuh kepada **AKTA KAWALAN DAN PENCEGAHAN PENYAKIT BERJANGKIT 342** dan **KERAHSIAAN PESAKIT**
- Perlu dapatkan **USER NAME DAN PASSWORD** dari Pejabat Kesihatan Daerah yang berdekatan.
- Perlu menjalani **LATIHAN** sebelum melaksanakan sistem Enotifikasi

Maklumat Peribadi	Maklumat Kediaman	Diagnosis Penyakit	Ujian Makmal	Maklumat Pemberitahu
7 Maklumat Notifikasi				
No Siri Notifikasi				
Tkh Terima Notifikasi	<input type="text"/>			
Tkh Input Notifikasi	<input type="text" value="27/01/2020"/>			
8 Maklumat Kemasukan/Rawatan Pesakit				
No./Nama Wad / Klinik	<input type="text"/>			
No Daftar Rawatan	<input type="text"/>			
Tarikh Masuk Hospital/Rawatan	<input type="text"/>			
9 Diagnosis Penyakit				
*Diagnosis	<input type="text" value="SYPHILIS"/>			
Sub Diagnosis	<input type="text"/>			
*Tarikh Diagnosis	<input type="text"/>			
10 Cara Pengesahan Kes				
Cara Pengesahan Kes	☐ Aktif ☐ Pasif ☐ Saringan			
Saringan	<input type="text"/>			
11 Status Pesakit				
Status Pesakit	☒ Hidup ☐ Mati			
12 Tarikh Onset				
Tarikh Onset	<input type="text"/>			

DIAGNOSA: Terdapat pilihan :
Probable congenital syphilis
Acquired Syphilis
Syphilitic Stillbirth

Maklumat Peribadi

Maklumat Kediaman

Diagnosis Penyakit

Ujian Makmal

Maklumat Pemberitahu

7 Maklumat Notifikasi

No Siri Notifikasi

Tkh Terima Notifikasi

Tkh Input Notifikasi

8 Maklumat Kemasukan/Rawatan Pesakit

No./Nama Wad / Klinik

No Daftar Rawatan

Tarikh Masuk Hospital/Rawatan

Diagnosis Penyakit

Ujian Makmal

Maklumat Pemberitahu

10 Cara Pengesahan Kes

Cara Pengesahan Kes

 Aktif Pasif Saringan

Saringan

11 Status Pesakit

Status Pesakit

 Hidup Mati

Tarikh Mati

Sebab
Kematian

Sebab
Lain-Lain
Kematian

12 Tarikh Onset

9 Diagnosis Penyakit

*Diagnosis

SYPHILIS

Sub Diagnosis

ACQUIRED SYPHILIS

*Tarikh Diagnosis

**STATUS MATI:
LENGKAPKAN DENGAN TEPAT**

Hantar

Semak Sejarah Pesakit

Keluar

Maklumat Peribadi

Maklumat Kediaman

Diagnosis Penyakit

Ujian Makmal

Maklumat Pemberitahu

*13 Ujian Makmal Pengesahan

Ada Ujian

Ada Tiada

Ujian Makmal 1

*Nama Ujian
Pengesahan

RPR

FTA

TPHA

Positif Negatif Belum Siap Equivocie

Catatan

Tarikh Diterima Makmal

Tarikh Keputusan

Tambah Ujian Hapus Ujian

Nyatakan bacaan RPR
di ruang kosong

*Tarikh Sampel Diambil
Keputusan Ujian

**UJIAN MAKMAL:
PILIHAN :RPR/FTA/TPHA**

14 Kes Klasifikasi

Status Diagnosis Klinikal Disahkan Makmal(Lab confirmed) Probable Epid Link

Jenis Jangkitan Tempatan Import

**Bagi kes disahkan sifilis:
WAJIB isikan maklumat RPR dan
TPHA**

Kes Sifilis

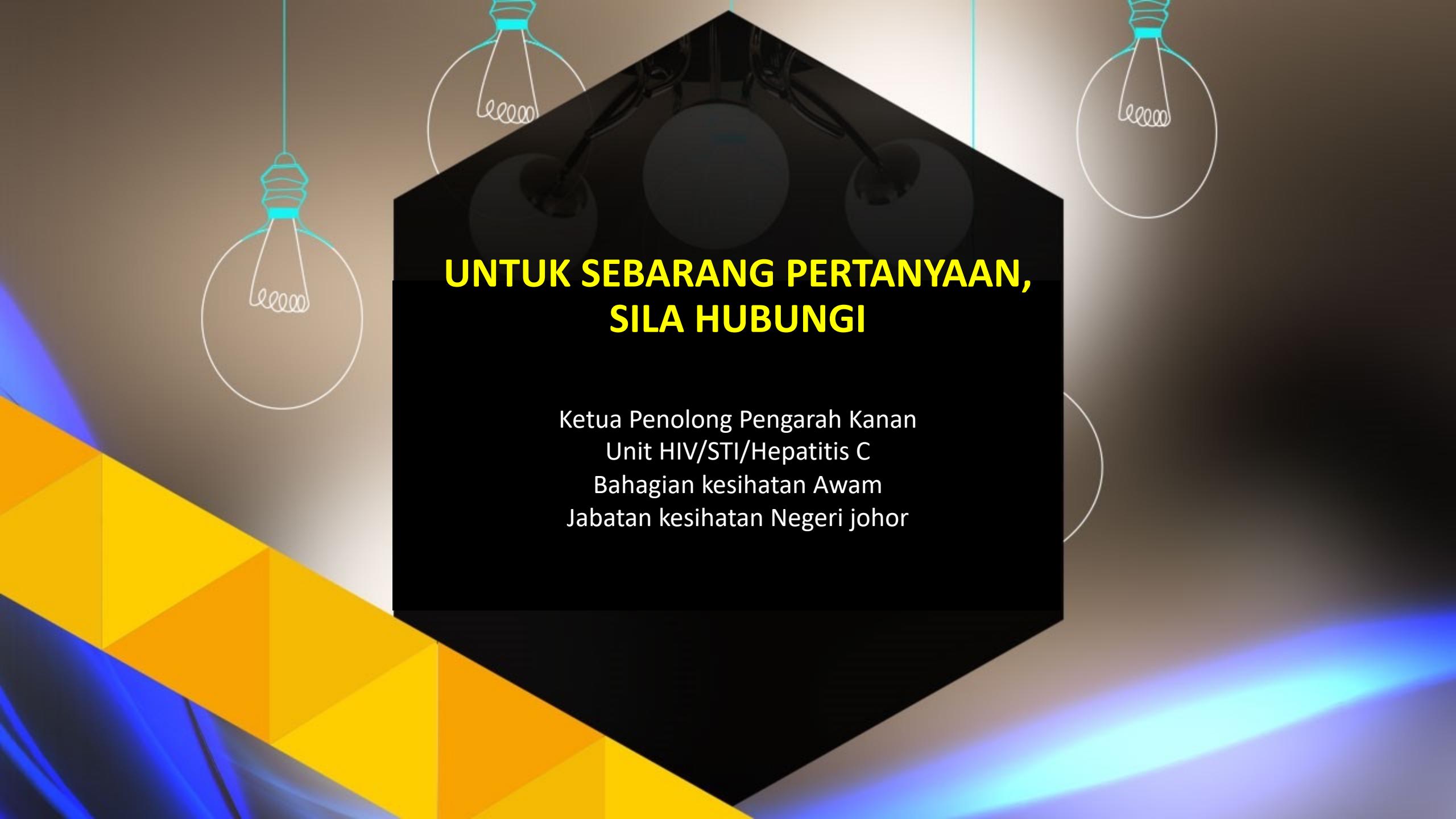
- Perlu nyatakan:
  - RPR dan tarikh ujian dilakukan,diterima makmal dan keputusan diterima dengan lengkap.
  - Nyatakan bacaan RPR di ruang kosong
  - TPHA/TPPA adalah Ujian pengesahan syphilis .Nyatakan tarikh ujian dilakukan, diterima makmal dan keputusan didapati dengan lengkap.

Kes Sifilis

- Bagi kes yang pernah didiagnosa sifilis, ujian TPHA akan positive dalam tempoh bertahun-tahun (# 15tahun)
- Namun, pesakit boleh mendapat jangkitan baru setelah terdedah dengan risiko (new infection), di mana perlu dirawat semula.
- Maka sekiranya kes tersebut mempunyai risiko jangkitan baru dan diberi rawatan, kes ini perlu dinotifikasi dan didaftarkan semula dalam enotifikasi.
- Ini termasuklah kes ibu hamil positif Sifilis.

ARAHAN PENTADBIRAN BAGI NEGERI JOHOR KE ATAS KES ‘CONGENITAL SYPHILIS’

- **WAJIB** notifikasi semua kes yang dilahirkan oleh ibu yang positif Sifilis regardless keputusan ujian bagi bayi iaitu RPR/TPHA/TPPA positif atau tidak.
  - Ini adalah untuk memastikan bayi tersebut ditindaksusul oleh Pejabat Kesihatan daerah mengenai status kelahiran dan bagi pemantauan dalam jangka masa panjang samada bayi tersebut akan menghidap sifilis.

UNTUK SEBARANG PERTANYAAN, SILA HUBUNGI

Ketua Penolong Pengarah Kanan
Unit HIV/STI/Hepatitis C
Bahagian kesihatan Awam
Jabatan kesihatan Negeri Johor